

Motion till riksdagen 2008/09:So226

av **Barbro Westerholm (fp)**

Nationellt handlingsprogram för dövblinda äldre

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nationellt handlingsprogram för äldre med kombination av hörsel- och synnedsättning.

Motivering

Det finns ett betydande antal äldre personer med hörsel- och synnedsättning. De flesta har förvärvat de båda funktionsnedsättningarna senare i livet. Majoriteten är över 80 år. Funktionsnedsättningarna leder till en nedsättning av förmågan att kommunicera, ta emot information och förflytta sig självständigt. Det i sin tur begränsar de äldres möjligheter till ett självständigt liv präglad av delaktighet, trygghet och integritet.

En vanlig attityd till hörsel- och synnedsättning är att det är normalt att se och höra dåligt när man blir gammal och att det därför inte finns så mycket att göra åt saken. Det medför att situationen blir sämre än vad den skulle behöva vara eftersom adekvata rehabiliteringsinsatser inte kommer till stånd. Den äldre drar sig successivt tillbaka eftersom det är svårt att kommunicera och börjar så småningom avskärma sig från socialt liv. Personen vågar inte ta sig ut och får även svårt att utföra vardagssysslor i hemmet. Det blir en ond cirkel där det blir allt svårare att bevara livskvaliteten.

Ett projekt (Allvarlig kombination av hörsel- och synnedsättning hos personer över 65 år), som genomförts av Östergötlands landsting i samverkan med Föreningen för Sveriges Dövblinda, Nationellt Kunskapscenter för Dövblinda och Linköpings universitet med ekonomiskt stöd från Allmänna arvsfonden, har visat att till synes enkla insatser var för sig eller i kombination kan göra stor skillnad. Här exempel på sådana:

Fel! Okänt namn på

- ? Hjälp och stöd med batteribyte och rengöring av hörapparat
- ? tid för att få den information man önskar på sina villkor
- ? anpassning av kommunikationssituationer utifrån personens behov och förutsättningar
- ? hjälp och stöd i kontakter med syn- och hörselvård
- ? stöd från syncentral med belysningsanpassning i boendet
- ? läshjälpmedel, auditivt eller/och visuellt
- ? varseblivningsutrustning som är taktill i sin funktion
- ? anpassad telefoni
- ? information till anhöriga och personal om konsekvenser av syn-hörselnedsättning
- ? tolk i viktiga situationer
- ? ledsagning inklusive utbildning av personal och närstående
- ? syntolkning.

Av resultaten från projektet framgår att det som är behövs är skapande av multiprofessionella team för gravt syn- och hörselskadade och dövblinda äldre, team som har kunskap om problemen och hur de kan hanteras. Ett nationellt handlingsprogram behöver utformas för denna grupp äldre i syfte att sprida kunskap om vad som går att göra för att förbättra livskvaliteten för äldre med syn- och hörselnedsättning. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 26 september 2008

Barbro Westerholm (fp)